

EL LLENGUATGE

Anar a caure

A cabàvem el nostre comentari d'ahir referint-nos a l'equivalència no absoluta entre els conjunts verbals *estar a punt de* i *anar a*, en frases en què s'indica una acció immediata. L'ús d'aquestes frases no deixa de motivar algunes reserves, sens dubte justificades però segurament excessives. Per això val la pena de transciure íntegrament el breu paràgraf que Fabra hi va dedicar a la seva gramàtica de 1956 (pàg. 88) i que ja comentàvem ahir: «Amb el verb en infinitiu precedit del verb *anar* i la preposició *a*, es forma una perífrasi que té el valor d'un futur immediat. Ex.: *El concert va a començar: els músics i el director ja són a l'escenari, en lloc de dir començarà ara mateix, tot seguit, adés, està a punt de començar.* En una llengua com el català, en què s'usa *va escoltar* amb el valor d'un pretèrit, s'ha d'anar molt amb compte en el maneig d'una perífrasi com *va a escoltar* amb el valor d'un futur». Com es veu, Fabra no indicava l'existència d'aquesta perífrasi sense recomanar un gran compte en el seu ús, i si s'hi afegeix que, com és ben sabut, aquest tractat gramatical té un caràcter més descriptiu que no pas normatiu, no és pas estrany que algú rebutgi la legitimitat d'una construcció com *Va a ploure*. Però el Diccionari normatiu no deixa d'admetre clarament aquest ús. Ho fa, dins l'article «anar», amb l'exemple *El cotxe anava a caure*, i amb la indicació, entre parèntesis, «indicant la imminència d'una acció».

A part que, com deia Fabra, calgui anar molt amb compte en el maneig d'una perífrasi com *va a escoltar* amb el valor d'un futur, convé de tenir present que no sempre és intercanviable amb les construccions formades amb *estar a punt*. Per exemple, en frases en present i de primera persona, amb les perífrasis formades amb el verb *anar*, més que no pas la imminència d'una acció indiquem, d'una manera més precisa —perquè ho permet el fet de tractar-se d'una acció pròpia— el propòsit decidit de fer-la. Així, *Vaig a corregir aquestes proves* i *Estic a punt de corregir aquestes proves* no semblen pas intercanviables. Notem d'altres frases molt usuals com *Li vaig a telefonar*, *Anem a resoldre aquest problema*, *Vaig a prendre una decisió*, que indiquen també un propòsit decidit. En canvi, si bé podem dir *Vaig estar a punt de caure*, no sembla gaire viable, si no impossible, de recórrer en aquests casos a la perífrasi amb el verb *anar*.

Albert Jané